

edicija

džepni

**a
na
gr
e
m**

urednik

Alen Bešić

Copyright © Nina Živančević, 2023.

Copyright © za ovo izdanje Kulturni centar Novog Sada, 2023.

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti niti reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene saglasnosti izdavača.

NINA ŽIVANČEVIĆ

Jedini izvor
svetlosti

ONO ŠTO

Je neispisano ostaje
I mnogo je bitnije
Od onog
Što je iznutra
(Reče on,
Nakon čitanja završenog rukopisa)

A ti, morbidni pesniče,
Vatreni prozaisto,
Izgubljeni esejisto-filozofe,
Kupi sebi krempitu i limunadu
Njihovo je (izdavačko)
Carstvo večno
Amin.

JOŠ JEDNA PESMA ZA ZORANA GREBENAROVIĆA GREBU

Južni vetar je tu
i smrt ne sedi na tvojoj stolici
osunčanoj
okrugloj na nekom tronu
koji si napravio da se uspinjemo
ka visinama koje su ti bliske
a mi sada svi
mali...
dok zadržavamo dah
južni vetar je tu:
vidim te osunčanog
kako prolaziš ispod oblaka
osunčan pa zviždućeš neku pesmu
detinjastu okruglu
koju smo svi pisali
i koja se sad uspinje
ka visinama
koje su nam bliske...

BEŠE JEDNOM JEDAN DEČKO

Ime mu je bilo Srećko
Bludeo je celi dan
Kvario mi noću san
Šetao se po pagodi
Njušio mi po komodi
Igrao na karte
Verovao u baba Marte
Širio se poput pene
Stvarao mi očne mreže
Pevao mi pesme stare
Na sav glas i bez gitare
Vratio se svojoj kući
Tešio me neće pući

Beše jednom jedan dečko
Ime mu je bilo Srećko

DOK GURAMO OVO HILJADITO IZGNANSTVO

*Za anarhoantropologa, druga u izgnanstvu,
brata po oružju, Davida Grebera*

Svi smo mi tih devedeset devet procenata
A ja sam sto posto sigurna
Da je izgnanstvo pesma u lancima, okovani
mehur od sapunice,
Transformaciona gramatika u bolovima,
Meka misao koja se porađa,
Smeh u nevolji,
Osmeh u očajanju.
Gle, bila je tu ljubav ali ju je ščepao
Užasan stres.
Pametniji deo mog ida hteo je
Da napusti ovo mesto izgubljenih
Nadanja još pre toliko vremena,
Još pre no što je tvoja izuzetno trentinjanovska
faca dospela na ovu obalu.
Uh, kada vidiš, moj kralju Davide,
Moja predškolska levinasovska aristokratijo,
Da se Mabuhajska šuma seli u tvoj vrt – potrči i beži.

Rad je to antropološki koji traje celu večnost,
školjke umesto novca,
Plaćaju nas začinima i crnim naočarima
Dok čistimo najprljavije slivnike u ovom novom
kraju,
Dok čistimo studentske mozgove za večnost.
Molim te, ne plači kada te niko ne vidi,
Spiritualni sud nas neće pomilovati...
O, kada sam te ugledala, ti blesavi nasmejani stvore,
U tom dvorištu Portobela ispunjenom lutkama,
Znala sam da neću umaći sjaju naše sudbine,
Tim sjajnim šarenim lažama tvoje kritike,
Totemu ove sulude krajnosti, a upravo tada
Prirediše večeru za nas na gornjem spratu
Tvoje kuće i ostalo pripada prošlosti...

Da li znaš da *nani* znači *hvala* na malajskom i da
Tamili nisu toliko crni?
I da je tvoj rad na Madagaskaru bio lekcija iz
skromnosti?
A tvoj istraživački, ovde u Evropi, teži od svake
džungle, ova etička laboratorija
Gde hrane vukove i ševe našim srcima, dok oni tako
lete u lakom
Sutonu ka britanskim ostrvima?
Kako su samo mogli da pomisle
Da smo lažnjaci, ti i ja, dok tužno gutamo tone
Najčistije čokolade?

Mi smo svi devedeset devet procenata ovde, ti reče,
A ja – da je izgnanstvo stoprocentna muka,
pomešana sa prahom zaborava
Što sriče tugu,
Jezik je prostor u geometriji duše,
U Ešberijevim jezerastim gradovima i na
Džojsovim tihim brdima
Gde se porađa stih
I daje nam dete uličnog govora
Bez ikakve interpunkcije. A ti sad
Sa sjajnim perima na totemu kanua kojim si se
otisnuo
Niz tu divlju reku svoga jasnog muzikalnog glasa...
Treba da nam kažeš – da li smo svi stranci ovde,
prave novajlije?
Potomci nekog mladog, jako bezazlenog,
infantilnog plemena?
I šta da radimo sa šamanima gluposti i birokratije,
u svakom ukletom štetlu
Kroz koji smo prošli, ti i ja?
Kao da je algebra tuge morala da sruši
Svaki zid
I svaku bodljikavu žicu na koju smo naleteli...
Uteha stranca je vrhunski trenutak dubokog sna
U koji sam utonula susrevši Tebe, to jest Veliku
Drugost

Što se klanja tvojoj arhitektonskoj strukturalističkoj
mreži

U kojoj intuicija drema,
A vrata percepcije širom se otvaraju pod naletom
vetra...

U Beču, seti se, i ti i ja,
Bilo je to 1893...
Zglob mi se slomio, a ti beše negde drugde.

No ipak danas, čuj me dobro, Kralju mog veselog
smeha,

Oslušni bar jednom to svoje srce:
Tik-tak, tik-tak, tik-tak, da, pa zaokruži
Odgovor koji kaže
Da svet neće postati nimalo bolji,
I neće sačuvati ni gladne ni jadne,
Već će im baciti kao kosku neku ukrasnu medalju,
Sa školjkama Maora umesto novca,
I ne reče li lepo Šekspir da je ceo svet tamnica,
A Endrju Marvel se nasmejao na tu glupost svojim
veselim

Ha-ha-ha-ha-ha

Na izgubljenom putu ka Damasku?
I beše li to Džon Dan koji se otarasio sveta
naslikanog u zelenom?

PKK i Kobane neće sigurno preživeti sad bez tebe,
stoga ne nosi tamo taj
Kolonijalni štap i šešir mađioničara
U ovom Hramu, u ovom ukletom Štetlu.
Evo me u sudnici punoj cveća,
Zaseda Spiritualni Sud i neka crvena tečnost curi
iz pretkomore moga srca...
Violine cijuču i Šagal sa Dišanom opet igra šah...

Izgnanstvo je tako duga neka besmislena stvar,
Veličanstvo moje,
A ova Pesma nad Pesmama uskoro će utihnuti, ali
pre no što ja stanem
I ekran se zamagli, treba da ti kažem:

Da bismo stvarno nešto dali, treba da upijemo nešto,
Ovaj trenutak muzike
Koji curi iz pukotine Drveta Života naslikanog
u Kabali,

Ah, nekog drveta, moj kralju svih Davida,
Sa povetarcem iz mediteranskih planina,
Dakle,
Elohim i Elohena,
Znači – Životu
Elohim i Elohena,
Znači – Životu

Elohim
Elohim, Elohena
Vidim Ga,
Baš kao što vidim
Tebe,
Ogromnu
Svetlu Tačku
U sjajnom Hramu
Okupanom svetlošću.

Zora, Pariz, oktobar 2015.

DOK SEČEM KAMEN

Tvog strpljenja, dok
Tešem osećanje, tvrđe od dijamanta,
Hladnije od mermera, tvrđe od
Granitne stene Gibraltar, dok tucam
Kamen i sečem ga na kockice
Manje od minijaturnih rahat-lokuma, dok ti
Lomim volju i odluku i u mozaik ih sjajan stavljam,
Dok sa tobom postim i spavam miljama
Udaljena od tvog baldahina,
Dok tako brusim tvoje ćutanje od crnog oniksa,
Dok tako glačam tvoj osmeh od prozirnog ahata,
Dok poliram tvoju neodlučnost od ljubičastog
ametista,
Dok sečem svoj jed od zelenog žada i tugu
Od svetlog malahita, dok
Brusim tu nadu od zlatno-plavog hrisoprasa,
Dok režem te gromade
Tvog drhtavog opreza
Od gorskog kristala,
Dok odvaljujem sivi peščanik od stene
Tvog kolebanja, dok hodam tako